GOTD 11

RAADSEL

TUSSEN BEELDENSTORM EN PLAKKAAT VAN VERLATING

De opstand

Tijdens de Nederlandse Opstand, beter bekend als Tachtigjarige Oorlog (1568-1648), komen de Nederlandse gewesten in verzet tegen koning Filips II van Spanje. In 1588 ontstaat de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden. In 1648 erkennen de Spanjaarden de onafhankelijkheid van de republiek.

ALTERNATIEVE RAADSELS
- 80 jaar oorlog
- Per ongeluk zelfstandig

DIA **2**
- Filips II
- Trekt macht naar zich toe
- Doodstraf voor protestanten

DIA **3**
- Smeekschrift
- Margaretha van Parma
- Geux

DIA **4**
- Calvinisten
- Hagepreken

DIA **5**
- Beeldenstorm
- Haat
- Honger

DIA **6**
- Alva
- Bloedraad

DIA **7**
- Oranje leidt verzet
- 20 edelen onthoofd

DIA **8**
- Watergeuzen
- Atrecht
- Den Briel, Alkmaar, Leiden
- Utrecht

DIA **9**
- Plakkaat van Verlating
- Republiek
- Inspiratie

DIA **10**
- Godsdienst
- Schuilkerken

DIA **11**
- Afscheid België

DIA **12**
- Geweld
- Plunderingen

DIA **13**
- Geuzennaam

DIA 14 WOW!
Een tiran mag je afzetten

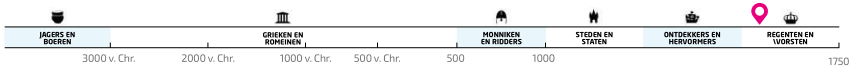

© Pienter Publishers

WAAROM IN DE CANON?
De opstand tegen de Spaanse koning vormt hij het prille begin van wat nu Nederland is. De spanningen die we al eerder zagen ontstaan – bijvoorbeeld bij de Hanze en Maria van Bourgondië –tussen centraal gezag en de gewesten, leiden in de zestiende eeuw tot een definitieve breuk.

DIA **10 VRIJHEID VAN GODSDIENST**
Een van de dingen waar de opstandelingen tegen vechten is het feit dat ze van de fanatiek katholieke Filips II het protestantse geloof niet mogen belijden. Ze spreken bij de Unie van Utrecht in 1579 af dat ieder gewest zelf zijn godsdienstbeleid mag bepalen. De Noordelijke Nederlanden worden voor het grootste deel protestant. Ze nemen de katholieke kerken over, katholieken mogen hun geloof nog wel praktiseren, maar alleen als niemand het ziet. Zo ontstaan er schuilkerken, bijvoorbeeld Ons' Lieve Heer op Solder in Amsterdam.

DIA **11 DAG BELGIË**
Voor de Opstand spreekt men vaak van de Lage Landen, daar hoort ook Vlaanderen bij. Maar door de ontwikkelingen tijdens de oorlog blijft er van die zeventien gewesten uiteindelijk een verbond van zeven over. Dat wordt uiteindelijk de Republiek der zeven Verenigde Nederlanden, en de basis van het huidige Nederland.

DIA **12 BOERENVERDRIET**
Vergis je niet, de Opstand is een burgeroorlog, en een gruwelijke. Er is, met een korte tussenstop, tachtig jaar gevochten. En wie daar vooral de dupe van worden zijn de plaatsen waar de legers één, twee, drie keer doorheen trekken. Of ze nou Spaans zijn of Staats, alle soldaten hebben eten nodig en brandstof – of de bevolking dat maar even wil leveren. En als de salarissen even niet betaald worden, plunderen de troepen bij het leven.

DIA **13 GEUZENNAAM**
Aan het Spaanse hof worden de opstandelingen betiteld als *geux*, bedelaars. Snel nemen ze de term over en ze proosten er zelfs op: Leve de Geuzen! Een geuzennaam is sindsdien een term voor een beledigend woord dat een groep zichzelf toe-eigent. Zoals Marokkaanse jongeren die elkaar onderling *mocro* noemen. Ook *nerd* of *geek* zijn geuzennamen geworden.

LESTIPS
Vragen
- Wat is er zo bijzonder aan het Plakkaat van Verlatinghe?
- Ken jij landen waar mensen vanwege hun geloof worden onderdrukt?

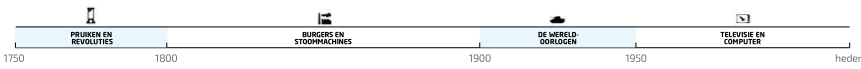

© Pienter Publishers